

PAR AUDZĒTĀS ŠKIRNES NORĀDĪŠANU
Lauksaimniecības konsultatīvā padome 15.04.2025.

Problēma – liela daļa lauksaimnieku ilgstoši nemaksā selekcionāram autoratlīdzību par aizsargātu šķirņu izmantošanu.

- Lauksaimniecības konsultatīvajā padomē (LKP) jautājums skatīts 2025. gada 23. janvārī. Tika nolemts veidot darba grupu un meklēt risinājumus autoratlīdzības saņemšanai par aizsargātajām šķirnēm
- Kopš 23.01.25. notikušas trīs sanāksmes (24.03.25., 01.04.25. (VAAD; LAD; ZM); 11.04.25.), kurās piedalījās LKP ietilpstošās organizācijas, selekcionāri, VAAD, LAD pārstāvji.
- Ministru kabineta noteikumi *Nr.1056 “Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības un kontroles kārtība”* (attiecas uz visiem otrās klases augu aizsardzības līdzekļu (AAL) lietotājiem) paredz, ka, rakstot lauka vēsturi, ir jānorāda šķirne.
- Lauksaimnieku vēlme – šķirni norādīt LAD sistēmā, piesakoties platību maksājumiem

Risinājumi

- Ar 2026.gadu saskaņā ar *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2379 (2022. gada 23. novembris) par statistiku par lauksaimniecības ielaidi un izlaidi un ar ko groza Komisijas Regulu (EK) Nr. 617/2008 un atceļ Eiropa Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1165/2008, (EK) Nr. 543/2009 un (EK) Nr. 1185/2009 un Padomes Direktīvu 96/16/EK (Dokuments attiecas uz EEZ)* informācija par izlietotajiem augu aizsardzības līdzekļiem būs jāiesniedz VAAD elektroniski LIZ pārvaldības sistēmā. Var pievienot arī aili par šķirni. Nebūs aptverti bioloģiskie lauksaimnieki.
- LAD sistēmā varētu izstrādāt atsevišķu failu, kurā lauksaimnieks brīvprātīgi norāda informāciju par audzētajām šķirnēm, nesaistot to kopā ar platību maksājumiem.
- VAAD rīcībā jau šobrīd ir ziņas par audzētajām šķirnēm, ko lauksaimnieki brīvprātīgi norāda LIZ pārvaldības sistēmā, “Mans lauks” un citās komerciālajās lauksaimniecības datu uzskaites sistēmās, par aptuveni 40 tūkst. ha. Šo informāciju VAAD varētu nodot selekcionāram, pamatojoties uz rakstisku pieprasījumu. VAAD informācijā iekļauj tikai saimniecības, kopējo ha, aizsargātās šķirnes nosaukumu.

Jautājumi diskusijai

- **Vai nepieciešami grozījumi Augu šķirņu aizsardzības likumā, lai noteiktu pienākumu VAAD un LAD sniegt selekcionāru tiesību īpašniekiem informāciju par audzētajām šķirnēm?**
- **Vai šķirnes norādīšana LAD sistēmā būtu obligāta vai brīvprātīga ?**

11.pants. Selekcionāra personiskās tiesības

(1) Selekcionāram (fiziskajai personai) neatkarīgi no tā, kas ir selekcionāra tiesību īpašnieks, ir personiskas tiesības, kuras nav nododamas citai personai un nepāriet mantojumā. Tās ir tiesības:

- 1) tikt minētam materiālos un publikācijās par attiecīgo šķirni, kā arī apliecībā par selekcionāra tiesību piešķiršanu;
- 2) iesniegt priekšlikumus par šķirnes nosaukumu;
- 3) pretendēt uz taisnīgu atlīdzību par šķirnes izmantošanu ar darba devēju noslēgtajā līgumā paredzētajos gadījumos.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktās tiesības to pārkāpšanas gadījumā var aizsargāt tiesā tādā pašā kārtībā, kādā tiek aizsargātas autortiesības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.11.2005. likumu](#), kas stājas spēkā [21.12.2005.](#))